ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය
කළමනාකරණ අධ්‍යයන පීඨය

කළමනාකරණ අධ්‍යයනවේදී ගෞරව උපාධිය

OSU3571 - කළමනාකරණයේ මූලධර්ම
අවසාන විභාගය – 2024 / 2025
කාලසීමාව - පැය තුනයි (03)

දිනය: 28 ජූනි 2025 *වෙලාව: පෙ.ව. 9. 30 - ප.ව. 12.30*

උපදෙස්:

- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය ප්‍රශ්න පහකින් (05) සමන්විත වේ. **01 වන ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු සැපයීම අනිවාර්ය වේ. ඉතිරි ප්‍රශ්න හතරෙන් ඕනෑම ප්‍රශ්න තුනක් (03) තෝරා පිළිතුරු සපයන්න.** සමස්තයක් වශයෙන්, ප්‍රශ්න හතරකට (04) පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
- සියලුම ප්‍රශ්නවලට සමාන ලකුණු ලැබේ (ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 25 බැගිනි).
- නොපැහැදිලි අත් අකුරු සඳහා ලකුණු අඩු කරනු ලැබේ.

ප්‍රශ්න 01

i) "සමාජයක ක්‍රියාකාරකම් සංවිධාන හරහා සිදු කෙරේ. එබැවින්, සමාජය පුරා පැතිරී ඇති සංවිධාන මහජන ජීවිතයේ අත්‍යවශ්‍ය ලක්ෂණයකි." සමාජයක් තුළ ව්‍යාපාරික සංවිධානවල කාර්යභාරය අවධාරණය කරමින් මෙම ප්‍රකාශය පිළිබඳ ඔබේ ස්ථාවරය පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 05)

ii) 'Wings' ඇඟලුම් කම්හලේ මානව සම්පත් කළමනාකාරිනී රසිකා මහත්මිය, සේවකයින්ට ගැටුම් නිරාකරණය කර ගැනීමට සහ ඉහළ කළමනාකාරිත්වය සමඟ ඔවුන් වෙනුවෙන් සාකච්ඡා කිරීමට නිතර උදව් කරන නිසා, සේවකයින් විසින් ඇයව හොඳින් ප්‍රිය කරයි. ඇය ඉටු කරන කළමනාකරණ භූමිකාවන් දෙකක් (02) (මින්ට්ස්බර්ග්ගේ - Mintzberg's රාමුවට අනුව) හඳුනාගෙන විස්තර කර, සංවිධානයේ සාර්ථකත්වය සඳහා එහි වැදගත්කම පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 05)

iii) සමාගමක් නව කාර්ය සාධන ඇගයීම් පද්ධතියක් හඳුන්වා දෙන අතර එහිදී සේවකයින්ට ව්‍යාපෘති භූමිකාවන් තෝරා ගැනීමට සහ නව අදහස් යෝජනා කිරීමට ස්වාධීනත්වයක් ලබා දේ. මැක්ග්‍රෙගර්ගේ X සහ Y න්‍යාය (McGregor's Theory X and Theory Y) භාවිතා කරමින්, සමාගම තම සේවකයින් පිළිබඳව කරන උපකල්පන පිළිබඳ නක්සේරු කරන්න.

(ලකුණු 05)

iv) තරු 05 ශ්‍රේණියේ දේශීය හෝටලයක හිමිකරු නම මෙහෙයුම් විදේශ රටකට ව්‍යාප්ත කිරීමට සැලසුම් කරයි. මෙම මුලපිරීමේදී හෝටල් කළමනාකාරිත්වයට භාවිතා කළ හැකි සැලසුම් ශිල්පීය ක්‍රම 02ක් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05)

v) තාක්ෂණික සමාගමක ඉහළ කළමනාකරුවෙකු නව තාක්ෂණික ප්‍රවණතා සහ පාරිභෝගික අවශ්‍යතාවලට අනුවර්තනය වීමට සමාගම ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට තීරණය කරයි. කළමනාකරුට මෙම වෙනස ඵාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට උපකාර කිරීම සඳහා සුදුසු සමකාලීන කළමනාකරණ ප්‍රවේශයන් 02ක් (contemporary management approaches) සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 05)

ප්‍රශ්න 02

සංවිධානාත්මක ඉලක්ක සපුරා ගැනීමේදී නායකත්වය ප්‍රධාන අංගයක් ලෙස සැලකේ. විවිධ නායකත්ව න්‍යායන් තුනක් (03) විවේචනාත්මකව ඇගයීමට ලක් කර, ඒවායේ ප්‍රධාන උපකල්පන, ශක්තීන් සහ සීමාවන් අවධාරණය කරන්න. එසේම, වර්තමාන සංවිධානාත්මක සන්දර්භය තුළ නායකත්ව න්‍යායන්හි ප්‍රායෝගික අදාළත්වය ඇගයීමට ලක් කරන්න.

(ලකුණු 25)

ප්‍රශ්න 03

මෑතකදී සමත් වූ උපාධිධාරියෙකු ලෙස, කොළඹ මධ්‍යම පරිමාණ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගමක මානව සම්පත් කළමනාකරුට සහාය වන විධායක අභ්‍යාසලාභියෙකු ලෙස ඔබව තෝරාගෙන ඇතැයි උපකල්පනය කරන්න. ඉහළ සේවක පිරිවැටුම, අඩු අභිප්‍රේරණය සහ දක්ෂ සේවකයන් බඳවා ගැනීමේ හිඟය ඇතුළු ප්‍රධාන මානව සම්පත් අභියෝගවලට සමාගම මුහුණ දෙයි.

වත්මන් තත්ත්වය පහත පරිදි වේ:

· සේවකයින් නිසි අගය කිරීමක් නොමැතිකම සහ අපැහැදිලි කාර්ය සාධන ඇගයීම පිළිබඳව පැමිණිලි කරයි.

· පුහුණුව අක්‍රමවත් වන අතර බොහෝ විට තාක්ෂණික කුසලතාවන්ට පමණක් සීමා වේ.

· වෘත්තීය සංවර්ධනය හෝ දිරිගැන්වීමේ යෝජනා ක්‍රම සඳහා ව්‍යුහගත සැලැස්මක් නොමැත.

· සේවකයින් ඵලදායී ලෙස පෙළඹවීම සහ ඔවුන්ගේ කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීම කළ හැක්කේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ කළමනාකරුවන්ට විශ්වාස නැත.

ඔබේ කාර්යය:

පවතින ශ්‍රම බලකාය රඳවා තබා ගැනීමට සහ දෙපාර්තමේන්තු අතර අභිප්‍රේරණ මට්ටම් වැඩි දියුණු කිරීමට මෙම ගැටලු ආමන්ත්‍රණය කිරීම සඳහා යෝජනාවක් සකස් කරන ලෙස මානව සම්පත් කළමනාකරු ඔබෙන් ඉල්ලා ඇත. ඔබගේ වාර්තාවේ පහත සඳහන් අංග ඇතුළත් කරමින් යෝජනාව සකස් කරන්න:

· ඵලදායී පුහුණු සහ සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන්නේ කෙසේද

· සේවකයින් රඳවා තබා ගැනීම සහ අභිප්‍රේරණය සඳහා සහාය වීම සඳහා ඵලදායී කාර්ය සාධන ඇගයීම භාවිතා කළ හැකි ආකාරය

· සේවකයින් රඳවා තබා ගැනීමට සහ අභිප්‍රේරණය කිරීමට ඵලදායී සන්නිවේදනය භාවිතා කළ හැකි ආකාරය

· ඔබ යෝජනා කරන නිශ්චිත අභිප්‍රේරණ වැඩසටහන් හෝ භාවිතයන් තුනක් (03) සඳහන් කරන්න. අදාළ අභිප්‍රේරණ න්‍යාය/න්‍යායන් යොදා ගනිමින් ඔබේ පිළිතුරට සහාය වන්න.

(ලකුණු 25)

ප්‍රශ්න 04

i) විද්‍යාත්මක කළමනාකරණ න්‍යායේ (Scientific Management Theory) මූලික මූලධර්ම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. ශ්‍රී ලංකාවේ ඇඟලුම් කර්මාන්ත ශාලාවක ඵලදායිතාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා, මෙම ප්‍රවේශයට අදාළ විවේචන වළක්වා ගනිමින්, මෙම මූලධර්ම ප්‍රායෝගිකව යොදා ගන්නේ කෙසේදැයි සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 10)

ii) "සැලසුම් කිරීම සහ පාලනය කිරීම සඵලදායී කළමනාකරණයේ එකම කාසියේ දෙපැත්තක් ලෙස සැලකේ". . සැලසුම් කිරීම සහ පාලනය අතර සම්බන්ධතාවය සහ ආයතනික අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේදී එක් එක් කාර්යය අනෙකාට සහාය වන ආකාරය සාකච්ඡා කරමින් මෙම ප්‍රකාශය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 15)

ප්‍රශ්න 05

i) "සංවිධාන විවෘත පද්ධති ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ" . මෙම ප්‍රකාශය උදාහරණ සමඟ පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 10)

ii) "සංවිධාන සංස්කෘතිය සේවක හැසිරීම, කාර්ය සාධනය සහ සමාගමක් බාහිර අභියෝගවලට ප්‍රතිචාර දක්වන ආකාරය කෙරෙහි සැලකිය යුතු ලෙස බලපායි" . COVID-19 වසංගතය, ප්‍රධාන තාක්ෂණික බාධාවන්, භූ-දේශපාලනික ගැටුම් සහ වෙළඳ යුද්ධ වැනි අර්බුදවලට අනුවර්තනය වීමට සංවිධානයක ඇති හැකියාවට එහි සංස්කෘතිය උපකාරයක් වන්නේ හෝ බාධාවක් වන්නේ කෙසේද යන්න සාකච්ඡා කරන්න. ඔබේ පිළිතුරට සහාය වීම සඳහා සුදුසු සැබෑ ලෝක උදාහරණ හෝ මෑත කාලීන සිදුවීම් භාවිතා කරන්න. (ලකුණු 15)

**** සියලු ප්‍රශ්න ඇවිරිණි****